

MIR

Glasi lo koroških Slovencev

Leto XXXI.

Celovec, 9. sušca 1912.

Št. 10.

Ljudska šola in deželni zbor.

Kar so katoliške stranke že skozi desetletja naglašale po svojih shodih, kar so katoliški poslanci prosili po deželnih zborih in v državnem zboru, je letos glasno potrdil nemškónacionalni deželni zbor na Koroškem: Bridko in ostro je obsodil ljudske šole, odločno in brezobzirno je zahteval, da se šole temeljito preurede, ker nam šole odtujujejo mladino delu: bodisi delu na kmetih, bodisi delu v obrtjih, ker nam šole uničujejo mladino in po svojih ogromnih stroških strmoglavijo deželne finance. Savel se preobrača! Najbolj liberalna dežela čuti najbridkejše posledice novodobnega šolstva, tukaj se je moglo zlo najhitreje razviti in tukaj pridejo ljudski zastopniki najprej do spoznanja, da se tako ne sme napredovati, sicer se uničita kmet in obrtnik popolnoma.

Kako pa je vendar vse to prišlo? Če se kažejo na životu znamenja bolezni, je včasih težko najti: treba je zrelega preudarka, treba stvar premisliti in preiskati. Ali je izobrazba na sebi ljudstvu pogubna? To ne more biti! Ali so vsi učitelji le ljudstvo kvarili? Ne, to ni mogoče!

Sloveč angleški pisatelj John Ruskin je že pred leti opozarjal na nevarnost novodobne vzgoje; opozarjal je tudi na razloge in zanimivo je, kar je Ruskin pisal, zanimivo ter vredno, da se dvakrat bere: »Govorimo o izobraženih in neizobraženih ljudeh, kakor da bi bilo treba gotovo mero znanja, da je človek izobražen, če je nima toliko, pa da je neizobražen! Morali bi pa vedeti, da je znanje brezmejno, in najbolj izobražen človek je od popolnega znanja ravno tako oddaljen, kakor neuki hlapec. Ljudje smo samo stopinjo višje ali nižje na lestvi, ki sega do božjega prestola, ta pa je neizmerno daleč nad nami. Znanje najbolj izobraženega človeka je ravno tako nepovoljno, kakor znanje preprostega delavca. Le tisto znanje je za obadva povoljno, ki ga potrebujeta, da moreta

izpolnjevati svoje dolžnosti in biti srečni! Tisto znanje je povoljno, ki se ga moreta vsak čas posluževati, kadar ga potrebujeta, tisto, ki ne stane preveč časa in stroškov, tisto, ki se zopet ne izgubi, kar si je človek s trudom pridobil.

Premisli to in potem boš spoznal, kako slaba je naša vzgoja!

Znanje je duševna hrana in je duhu samo to, kar je telesu kruh! Opozoriti moramo le, da duh potrebuje več vrst kruha, znanje samo mu ne zadostuje. Jedila se lahko tako mešajo in skvarijo, da postanejo neužitna, človek bi po njih zbolel! Jedila so lahko tudi tako fina, da nimajo več redilne vrednosti! In če so jedila pravilna, lahko z njimi otroka tako nabašeš, da ti zboli in morebiti umre! Tisto velja tudi o znanju! Mi ne živimo, da jemo, a mi tudi ne živimo za to, da se vsega učimo! Mi živimo, da mislimo, da smo srečni, da delamo in molimo! Človek pa lahko zna vse znanosti, kar jih kdo zna na svetu in še kar jih zna satan na drugem, a po vsem tem znanjem ne bo še srečen, če ne bo znal delati in moliti!

Zato moramo vprašati: 1. Ali je duševni kruh, ali je znanje, ki je hočemo, dobro in zdravo, ne spačeno in umetno pokvarjeno. 2. Koliko nam je treba znanja za naš poklic, da svoje delo najboljšo opravimo? 3. Ali je znanje tako, da nam ostane srce lahko in oko bistro? Le toliko znanja smemo zaužiti — brez starega Evinega greha.

Znanje je podobno zalogi živil. Veliko ga je v knjigah shranjenega, ki ga nihče ne užije, nikdo se ga ne razveseli. Učenjak nabira ta živila in če jih ne nabira za ljudi, je podoben skopuhu, ki strada ob svoji obilici. Kar pa je dobrih znanstvenikov, so podobni Jožefu v Egiptu; pri njih si vsi kupujejo žita. Ne moremo in ni naš namen, da vsi zbiramo zaloge žita in ljudi ne smemo ceniti po velikosti njihovih zalog. Ljudje si dan za dnem kupujejo in iščejo hrane, ki jim je potrebna in najdejo tako časa

za druga potrebna dela. Novi čas pa se je navzel pogubne misli, da je znanost vse, da je ona edino dobro, in svet ne povprašuje, ali nas ta znanost mori ali poživlja?

Poglejmo še, kaj je znanje našemu srcu. Videli bomo, da drevo spoznanja ni drevo življenja, zdaj ne, kakor v rajni ni bilo! Znanje na človeka vpliva navduševalno le v trenutku, ko si je pridobil: tedaj se ga razveseli, in tisti človek je na svetu srečen, ki se ima še zmirom kaj novega priučiti, in ki se ne prenehoma uči. Človek se pri tem pa ne veseli svojega znanja, marveč vedno zopet spoznava, kako je neveden, vedno bolj uvideva, kako nam je treba biti ponižnim, vedno znova gleda začuden, kar mu je znanje novega razodelo; tak je božji red v človeškem duhu. Kakor hitro pa smo stvar spoznali, se je naučili, nas več ne veseli. Morebiti imamo od takega znanja korist: korist zase, korist za druge, a v sebi nas tako znanje več ne veseli. In ker nas ne veseli, nam več ne daje energije, in izobraženi človek se pod težo svojega znanja ne giblje več tako krepko, kakor v dnevih svoje nevednosti! V najboljšem slučaju je izobražen človek podoben popolnoma obloženemu vojaku. Dobro, če ta tovor potrebuje, pomilovanja pa je vreden, če ga mora nositi brez potrebe.

Naj bi vsi ljudje malo pomislili, kaj so dosegli s svojim po šolah pridobljenim znanjem? Ali to znanje ne leži na njih in jih teži, kakor piramida na grobovih? Naj pomislimo, koliko časa nam je to učenje vzelo, ki bi ga bili lahko preživeli v zdravju in sreči in v delu za marsikatero dobro stvar! Ljudje čepijo pri učenju, pred durmi pa sta žalost in revščina. Kako drago si je plačal človek svoj uk, ki je zdaj nepotreben in pozabljen! A ne samo pozabljen! Ta pouk mu je vzel otročje dobro srce in v mnogih slučajih mu je vzel tudi še — vero! Kako je vendar v resnici modrost tega sveta neumnost pred Bogom!

Apostol je že rekel, da znanje napihuje, in mi pravimo, da ne napihuje sa-

gel kdo plačati, ali pa ni imel stvari, katere bi mogel zarubiti pri odhodu, tedaj je gospod Gašper — tako se je imenoval ta čudak — dal napraviti reverz, ga nalepiti na okno, da ga je lahko videl cel svet.

To listino je odstranil šele tedaj, kadar je dolžnik plačal dolg ali pa kadar je umrl.

Nekoč je stanovala pri njem neka Francozinja, katera mu ni mogla plačati stanarine. Neizprosni gospodar jej ni dovolil preje oditi, dokler ga ni toliko ur poučevala francoski jezik, da je bil dolg poplačan. Pri tem se je še pogajal za nagrado in sedel celo uro in ni izpustil niti ene minute.

Né vem, če so vse te anekdote izmišljene ali resnične. A nekaj je bilo gotovo, da najzlobnejši sovražnik ni mogel očitati gospodu Gašperju, da je pri vsej svoji skoposti učinil kako nepošteno dejanje radi denarja, po katerem je tako hlepel. Gospod Gašpar ni bil na noben način navaden skopuh, kakor Molierov, katerega so tako mnogi kopirali. Gospod Gašpar ni ljubil denarja zaradi denarja, zbiral ga je z velikim trudom in naporom, ker odrekal se je vsaki udobnosti, da tudi mnogim potrebam. Ni zbiral za-se. Za koga pa? — Bila je to tajnost.

Res zanimivo, za koga? Starec ni imel ne žene, ne otrok, samo neko starejšo sorodnico v poznanski pokrajini. Vse je kazalo, da je ta sorodnica hlepela po premoženju

Podlistek.

Skopuh.

Napisal Mihael Balucki. — Poslov. Ratiški.

Pred nekaj leti je imel navado vsak večer posedati pred hišo na trgu v Krakovem nek koščen, star mož, in to ne samo poleti, temveč tudi pozimi. Zelena, ponošena suknja, ki je bila podšita z lisičjo kožo ga je dobro branila mraza, sicer je bila njegova obleka precej slaba. Imeli bi ga za berača, ki sedi pred hišo na kamnu in pričakuje košček milodara. A vendar je bil gospodar hiše — in tu je sedel, da je pazil na nekatere stanovalce, katerih ni mogel nikdar dobiti doma. Zakaj skrivali so se pred njim, in če so ga kedaj slučajno srečali na ulici, so se ognili na nasprotno stran, in to se jim je posrečilo, ker starec je bil kratkoviden.

In ker na ta način ni mogel nikoli priti skupaj s svojimi stanovalci, da bi pobral zaostalo najemnino, je vedno vsak večer stražil pred svojo hišo in potrpežljivo čakal, dokler ni prišla deseta ura, in zaprl je vrata in vzel ključ seboj. Ako kakšen teh nerednežev ni prišel do desete ure domov, se je moral odreči počitku v lastni postelji, ako se ni hotel sniti z gospodarjem, ker ta je prišel vselej sam odpirat vrata.

To straženje pred vratmi ga je tudi zagotavljalo, da se ni priplazil v hišo tat, katerega se je zelo bal, in to radi več tisočakov, katere je nosil v vrednostnih papirjih na prsih v mali vrečici. In pri vsem tem je še prihranil, ker mu ni bilo treba prižigati svetilke. To potratu si je starec privoščil prejšnja leta, čital je zelo mnogo in bil je še celo literat, odkar pa so mu opešale oči, je razsvetljavo izpustil iz proračuna.

O njegovem varčevanju so pravili različne komične anekdote. Tako na primer, da je po vsakem odhajajočem stanovalcu pregledal vse sobe, premetal vse kote, pogledal v peči, zbral vse ostanke; stare rokavice, vrvice, steklenice, zamaške, papir in podobne stvari da je imel celo zbirko takih starin, katerih je mnogo sam uporabljal, drugo pa prodal. Ravnotako so pravili, da si pere sam, da zelo malo je, večinoma samo suh kruh, in ko so mu radi tega sčasoma odpovedali zobje svojo službo, da se ga ni moglo razumeti, kadar je govoril, se je moral po dolgem obotavljanju vendar odločiti, da si kupi umetne zobe; toda iz varčnosti je kupil že nošene.

Stanovalcem je bil prava muka. Ako mu ni kdo točno prvega plačal, ga je mučil tako dolgo z neprestanim opominjevanjem, s čakanjem pred vratmi, da je storil dotičnik vse, samo da se reši nadležnega starca, ki ga je preganjal kakor senca. Ako ni mo-

mo, tudi nek strup je v njem! Znanje napihuje in čudno! Bolj ko je malenkostno, bolj napihuje in dela ljudi ošabne. Tako so filologija, logika in drugi predmeti (srednjih šol) povečini smešne stvari, a vplivajo na dijakke kakor kuga, in dečad si ne more misliti večje modrosti od te! Le prava in velika znanost blaži človeka in ga dela ponižnega tem bolj, čim dalje je v znanosti napredoval in prišel do spoznanja, da neskončne množine raznih stvari človek ne ve in nikdar ne bo vedel.

Tako je pisal učenjak, ki ni katoličan, eden najslavnejših mož 19. stoletja, čigar spisi so med tistimi, ki se jih na svetu največ bere, mož, na katerega so Angleži ponosni, da je sin njihovega rodu!

Učitelji so vselej razburjeni in smatrajo vsakogar za svojega sovražnika, ako ne verjame, da je novodobna šola največji zaklad na svetu. Vsakdo bo pripoznal težavni položaj učiteljskega stanu. Vse je drago, kako naj stan primerno živi, ako mora vse kupovati? Na drugi strani pa so zopet dežele v največji stiski, deloma vsled stroškov ljudskih šol. Tudi ljudsko šolstvo se mora ceniti, kakor vse na svetu: ali je dobro na sebi, ali se izplača? Dokazalo se je, da se nam to šolstvo ne izplačuje, da nasprotno produkcijska moč ljudstva ob njem poje, ljudstvo manj dela in manj zasluži, zato moramo reči, da se mora ta stvar preurediti.

Postav niso delali učitelji, zato učitelji niso zanje odgovorni. Da so izkušali učitelji postaviti izvesti, je hvalevredno, saj je to bila njihova dolžnost. Ali učitelji bi zdaj ne smeli vztrajati v stvari, v kateri se vidi, da je pogubna. Oni sami bi morali stopiti v vrste tistih, ki hočejo reforme in take reforme, ki ne dela novih stroškov, ker to ni nobena reforma, marveč takih reform se potrebuje, ki bodo ljudski pouk postavile na pametno podlago, da šola ne bo več uničevala otrok duševno in telesno, da šola ne bo več mladine odtuževala delu. Potem bo vsakdo privoščil tudi učiteljem pravično plačo. A dozda so vse reforme samo zidanje novih šol, ustanovljanje novih razredov, povišanje plač in teh reform je sit tudi že najbolj napredni deželni zbor na Koroškem!

Državnozborna volitev v beljaškem okraju.

Reklamacijska doba se je začela dne 4. sušca in traja 14 dni, torej do 18. sušca. Med tem časom so volivni imeniki razpoloženi vsak dan po tri ure na upogled za vsakega (tudi nevolivca) pri vsaki občini, v Beljaku vsak dan po 8 ur. Zaupnike opozarjamo, da pregledajo volivni imenik, če ni kakšen našinec, ki ima volivno pravico, izpuščen ali pa vpisan nasprotnik, ki nima volivne pravice. Najbolje

gospoda Gašperja. Ko je nekoč zbolel in moral leči, se je naenkrat pojavila ta gospa s hčerko in obedve sta prav skrbno negovali bolnika. Še celo plačevati sta morali stroške iz lastnega žepa, ker skopost gospoda Gašperja ni dopuščala, da bi živele ob njegovem denarju, da bi ga hranile z boljšo hrano, kakoršne preje še ni videl, in delale ste vse to v nadi, da se ju bode spomnil v oporoki. Hči, mala brunetka, polna muh, se je mnogo trudila, da bi postopala z bolnikom najljubkejšo, čeprav ga je šele prvič videla v življenju. Videlo se je, da skoro več trpi na boleznijo nego on in brisaje si z robcem lepe oči, je nekoč dejala, da ne bi mogla preživeti njegove smrti.

V resnici gospod Gašper ni hitel poslavljati se od tega sveta, mogoče iz usmiljenja do mlade sorodnice. Bolezen se je dolgo vlekla, pa ni porabila samo potnih stroškov obeh dam, temveč tudi njihovo potrebnost. Ko jima je nekega dne rekel, da trošite brez vsake koristi, ker jima ne bode nihče povrnil, ste takoj pobrali svoje stvari in odšli, ne da bi bili rekli z Bogom.

Tako je ostalo vprašanje o oporoki nerešeno. Gospod Gašper je ohranil vso zadevo tajno.

Kolikor se je staral, tem težje je molčal. Včasih je kaj zaupal svojim znancom. Med te imel sem čast se šteti tudi jaz; spoznala sva se bila na zelo čuden način.

je, da se vsak sam prepriča, če ni izpuščen, ali pa dá pogledati po kakem drugem načinu.

Kako se reklamira?

Reklamira se pri županu ustmeno ali pismeno, in sicer za vsak slučaj posebej, sicer je reklamacija neveljavna. Če se reklamira raditega, ker se je kakega volivca izpustilo, se mora reklamaciji priložiti tudi listine, ki dokazujejo, da je reklamirani volivec 24 let star in avstrijski državljani (krstni list, domovinski list, delavska knjižica). Reklamacije so koleka proste. Če se pa koga reklamira »ven«, se mora v reklamaciji navesti vzrok, zakaj da nima volivne pravice, dokazati pa tega ni treba.

Kdo ima volivno pravico?

Vsak 24 let star moški avstrijski državljani, ako v dotični občini stanuje vsaj že eno leto. To leto se računa od dneva nazaj, ko je bila volitev razpisana. — Volivne pravice pa nimajo v aktivni vojaški službi nahajajoče osebe, kdor je še pod očetovsko oblastjo ali ima variha ali kuratorja, kdor živi od javne miloščine, kdor je v konkuru; kdor je bil radi kakega hudodelstva prestopka tatvine, poneverjenja, goljufije, kovarstva, oderuštva, vlačugarstva, brezuspešne eksekucije kaznovan, izgubi volivno pravico pri hudodelstvih za čas, dokler ni kazni prestal in še za nadaljnjih pet let, če je bila kazen nad 5 let, za nadaljnjih deset let, zaradi omenjenih prestopkov pa za 3 leta po prestani kazni.

(NB. Če želi kdo volivnega katekizma, naj se obrne na Katoliško politično društvo v Celovcu in priloži znamko za 10 vin.)

Slovenci, podpirajte „Mir“ z inseriranjem!

Dnevne novice in dopisi.

Promocija. Dne 8. t. m. je bil promoviran doktorjem prava na dunajskem vseučilišču g. Blaž Reichmann. Čestitamo!

Celovec. Dne 4. marca t. l. je bila ustanovljena tu podružnica Slovenskega šolskega društva v Celovcu za Celovec in okolico. Po prečitaniu pravil razvila se je med udeleženci ustanovnega shoda živahna debata o cilju, ki si ga je stavilo šolsko društvo ter o sredstvih, ki naj bi vodila do zaželenega cilja. O enem so se strinjali vsi udeleženci, da je namreč šolsko društvo potrebno in da je na pravi poti, kar kažejo dosedanja uspehi. — V odbor podružnice so bili voljeni: g. sv. Scheinig, predsednik; g. L. Schöff, tajnik; g. Fr. Kozlevčar, blagajnik; dr. R. Jesenko, namestnik. Novi podružnici želimo mnogo uspeha pri delovanju za narodov blagor!

Igro »Padar« uprizorijo v Celovcu v dvorani hotela Trabesinger gledališki igralci.

Eden mojih kolegov je stanoval pri gospodu Gašperju. Bil je filolog. Pravnik ne bi bil gospod Gašper sprejel na stanovanje za ves svet ne. To fakulteto je črtil že iz principa, odkar je bil izgubil neko pravdo, katera se je vlekla celih šest let, čeprav je bila zadeva po njegovi trditvi jasna ko dan. Cenil pa je učiteljske tehnike in medicine, ker ti vsaj zastoj ne jedo kruha, kakor je on trdil, ker v resnici koristijo ljudstvu.

Radi tega je užival tudi moj tovariš neko udobnost pri gospodu Gašperju kateri je terjal od njega stanarino drugega ali tretjega.

Nekega dne, takoj po prvem, me je poprosil kolega, da mu naj odstopim svojo sobo, a v tem času naj jaz stanujem v njegovi, ker se on pripravlja za izpit, češ, da je moja soba mnogo mirnejša. Vzel sem svoja skripta in nekatere knjige, zavoj perila in svojo pipo, in preselil sem se. Takoj prvo noč sem videl, da je soba mojega tovariša mnogo mirnejša od moje, in čudil sem se nad tovariševo mislijo.

Takoj drugega jutra je bila rešena uganka. Spal sem, kar je nekdo potrkal na vrata. In ker nisem imel navade zaklepati vrat, sem zaklical: naprej! in dvignil sem glavo, da vidim, kdo neki more biti tako zgodnji gost mojega tovariša.

ci iz Podljudelja v nedeljo, dne 10. sušca, ob pol petih popoldne. Igra je zelo zanimiva in ker so tudi vrhtega podljudeljski igralci na dobrem glasu, je pričakovati obilne udeležbe, zlasti iz Celovca samega. Čisti dobiček je namenjen za »Delavski dom« v Podljudelju.

»Štajerčev« glavni urednik obsojen. »Štajerčev« glavni urednik, nemškutar Slawitsch je bil pred kratkim v Mariboru obsojen na 600 K globe.

Prisino voščene sveče v korist »Slovenske Straže« prodaja odlikovana tovarna J. Kopač v Gorici. Vse prečastite župne urade opozarjamo na to prvo slovensko tovarno sveč — pošteno bodo postreženi.

»Vzorno« nemško gospodarstvo. »Slovenec« poroča, da primanjuje v posojilnici v Schödru na Zg. Štajerskem nad 40.000 K, ki jih je poneveril blagajnik posojilnice, trgovca Florijan Rosenkranz. Med tamošnjimi kmeti je vsled tega veliko razburjenje. Čudno je, da zveza nemških štajerskih posojilnic kljub večkratni reviziji ni poprej odkrila denarnega primanjkljaja, še bolj čudno pa je, da o tej stvari umazani nemškonalni »Štajerc« ne mara ničesar vedeti.

Zahtevajte povsod le vžigalice v korist obmejnim Slovincem. Druge vžigalice niso naše. Dolžnost vsakega somišljenika je, da rabi samo te vžigalice.

»Michl« je ime novemu nemškemu listu v Ptuj, ki ga urejuje kakor »Štajerca« v enako surovem tonu znani Karl Linhart. Pa tudi po neumni vsebini je spoznati, da imata oba enega in istega očeta.

Drože v korist »Slovenske Straže« so priznane najboljše. Izdeluje jih domača drožarna Josipa Košmerl v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 8. Te drože so popolnoma čiste brez vsakih primesij ter se kosajo tako v kakovosti, kakor tudi v ceni z vsakimi drugimi. Slovenske gospodinje, zahtevajte jih povsod!

Poizkus samoumora. Dne 3. sušca je v Blatogradu skočila v potok 23 letna slaboumna Rozalija Pressnig; iz vode so jo potegnili mladeniči, ki so prišli ravno mimo.

Krasne razglednice »Slovenske Straže« za Veliko noč. »Slovenska Straža« založi za Veliko noč zopet dve krasni velikonočni razglednici, umetniško delo akademičnega slikarja Vavpotiča. Razglednici bodeta še lepši, kot sta bili razglednici za Božič in Novo leto: ena bo predstavljala domač običaj na Veliko noč, ena pa bo izdelana na verz dr. Jan. Ev. Kreka, katerega je podaril dr. Krek »Slovenski Straži« za Veliko noč. **Opozarjamo že sedaj vse prijatelje slovenske umetnosti na te umetniške velikonočne razglednice. Naročila naj se takoj na dopisnicah naslavljaajo na pisarno »Slovenske Straže« v Ljubljani.** Prodajalci dobe znaten popust.

Nakup hiše. Prekajevalec Franc Dirnbacher je kupil za 45.000 K hišo števil. 2 v

Vrata se oprezno odpro in notri pokuka najprej kljukast nos s kapljo mleka na koncu, katero bi pesnik primerjal biseru, za nosom se je prikazala cela glava, na kateri je bilo nekaj las, obledele vlažne oči, obdane z mnogimi gubami, nato koničasta brada, ki je obstojala iz ščitinastih brk.

Suho koščeno obličje je spominjalo na gotske iz suhega lesa izrezljane podobe, bilo je v njem nekaj mefistovske zvijače, ublažene z naivnim nasmehom. Žilav, tenak vrat je molel iz širokega kožuha. Vsa postava je bila podobna kitajskim podobam.

»Razume se, dobro jutro!« prične stavec vstopivši v sobo. »No vi ste pa zgodni ptič, gospod študent! Včeraj sem bil ob šestih tu, pa vas nisem več dobil, predvčeršnjim ravno tako. To je lepo, to mi ugaja. Kdor rano vstaja, prične za dve sreči. To se razume. Aurora musis amica.«

»S kom imam čast?« sem ga vprašal, da bi ga spravil na pravo pot glede svoje osebe.

»Vi se šalite, gospod študent! Kako! Vi me ne poznate? To se razume, gospodar hiše sem in želim stanarino. Saj sem bil že tu.«

Sedaj sem razumel, zakaj se je zdela mojemu tovarišu soba naenkrat tako nemirna.

Ostroviški ulici v Celovcu, kjer je imel prej trgovino s prekajenim mesom računski prekaljevalec Šimen Sablatnig.

Nabor. Pri naboru dne 5. sušca v Celovcu je bilo izmed 62 nabornikov (27 iz Celovca in 35 iz okolice) potrjenih 24, med njimi en bogoslovec.

Intelligenten fant se takoj sprejme za natakarskega vajenca (pikolo) v hotelu Traubesinger v Celovcu.

Umor koroškega rojaka. V nekem vinogradu nad Bolcanom na Tirolskem so dne 3. t. m. našli truplo 27 letnega natakarskega Janeza Errath iz Ukev. Vse kaže, da je umor čin maščevanja.

Samomor vojaka. V nedeljo, dne 3. t. m. se je proti devetim zvečer ustrelil s puško lovec 1. kompanije lovskega bataljona v Celovcu Hüttenbrenner.

Izredno ugodno priliko k varčevanju nudi nakup srečk na obroke v korist »Slovenski Straži«. Kako hitro in lahko se vsak mesec izda za kako prav nepotrebno stvar več kot 4 K 75 vin! Zgubljen denar, ki se nikdar več ne povrne! Kdor pa si maroči turško srečko ter jo odplačuje v mesečnih obrokih po 4 K 75 vin., ta pa denarja prav gotovo ne vrže vni, kajti vsaka srečka mora zadeti vsaj 230 kron in je tedaj to najmanjši znesek, ki ga prav gotovo nahrani. V srečnem slučaju pa zamore zadeti seveda tudi 400.000 frankov, in ta prilika se nudi že pri prihodnjem žrebanju dne 1. aprila t. l. Kdor hoče tedaj štediti, v srečnem slučaju pa tudi obogateti, ta naj si kupi turško srečko v korist »Slovenski Straži«. Eno srečko zamore kupiti pa tudi več oseb na eno ime. — Opozarjamo na današnji oglas »Srečke v korist Slovenski Straži«.

Vzemite, ako imate nahod, hripavost, zasliženje ali težko sapo, Fellerjev fluid z znamko »Elza-fluid«. Sami smo se pripravili pri bolečinah v prsih, v vratu itd. o njegovem zdravljenju, kašelj utehajočem, oživlajočem učinku. Dvanajstoričnik za poizkušnjo 5 kron, dve dvanajstoričnici K 8-60 franko. Izdelovatelj samo E. V. Feller v Stubici, Elza-trg št. 67 (Hrvatsko).

Celovška okolica. (Orožniki poizvedujejo.) Po kom? Po tatovih in roparjih? Ne! Povprašujejo le, kdo je ud Posojilnice v Celovcu! Nečuveno! Kaj pa se je zgodilo? Ali bodo zaprti? — Tako povprašujejo ljudje vsled silno bistrornega postopanja naših slavnih oblasti! Ne vemo, ali so c. kr. orožniki tako neokretni, ali jim je c. kr. okrajno glavarstvo dalo neprimeren ukaz, ali so naši ljudje tako otročji, ali so nasprotniki tako zlobni, da priprosto, pametno, dobro reč zopet zlorabijo zoper nas, zoper Posojilnico v Celovcu, da bi ljudi ščuvali proti našemu kreditnemu zavodu? Stvar je taka: Pred par meseci je objavil v »Bauernzeitung« neki Fric Lakner članek, v katerem pripoveduje, da prihajajo vsled poloma Centralkasse kmetje na kant, da jih dr. Brejc kot oskrbnik konkurzne mase toži, da pa ta ne iztirja, kar ima Centralkassa dobiti pri večjih dolžnikih na primer

Tanzenberg, Družba sv. Jožefa itd. Na ta članek je c. kr. deželni predsednik prosil gospoda msgr. Podgorca, da pride k njemu in ga informira. G. Podgorca ga je informiral, da je ta članek neresničen, da o eksekucijah v večjem obsegu ni govora; da pa so bile posojilnice, nemške in tudi slovenske vsled ščuvanja nasprotnikov prisiljene, že dolgo v plačilo zapadle stare dolgove izterjati, da se plačajo. Kako stoje razmere na Nemškem, gospod Podgorca ni vedel in je zato sporočil reč odboru nemške revizijske zveze. Odbor te zveze je nato obravnaval in poročal še sam g. deželnemu predsedniku. G. deželni predsednik se je z g. Podgorcem posvetoval, kako bi se dalo pomagati revnejšim kmetom, ki morajo posojila vračati? Natančneje o tem poročati nismo pooblaščen. Treba pa je bilo poizvedeti: 1. ali so res kaki posestniki toženi, in 2. ali so ti ljudje v taki zadregi, da bodo prišli ob domačijo, če se jim ne pomaga in 3. ali je stvar v zvezi s Centralkasso? Po eksekucijah se je poizvedovalo potom okrajnih sodišč. Potem pa je bilo treba poizvedeti položaj dotičnih toženih posestnikov. In tu se je oblast posluževala orožnikov! Želeti bi bilo, da se v drugič tako ne postopa. Orožnik je orožnik. Ako kdo gre z orožnikom, bo ljudstvo mislilo, da je sumljiv človek! In vendar je lahko poštenjak šel z najpoštenjšim varilom javnega reda. Vselej bo sumljivo, če po kaki stvari poizveduje orožnik. Sumljivo v tem slučaju za reveža dolžnika, ki ga bo javnost kmalu sumničila za nepoštenega, ker po njem poizvedujejo orožniki, sumljivo pa lahko tudi za kak zavod, na primer za Posojilnico. Opetovano se je pa že zgodilo, da je orožništvo poizvedovalo o raznih stvarih, ki s kazenskim zakonom nimajo prav nič opraviti. Proti takemu poizvedovanju ugovarjamo z vso odločnostjo! G. Grafenauer je storil pri g. deželnemu predsedniku potrebne korake.

Beljak. (Potres.) V noči od 27. na 28. svečana ob četrt na 1. uro smo čutili tukaj precej močan potres, da so se ljudje vzbujali.

Železna Kapla. Dne 18. sveč. na pustno nedeljo je imelo tukajšnje izobraževalno društvo svoj občni zbor. Društveni konzulent je podal pregled delovanja v preteklem letu, ki je bilo prav povoljno. Na to se je izvolil nov odbor, katerega čaka mnogo dela. Veliko hvale je dolžno društvu posebno domačemu gospodu župniku Germu, ki so se vedno izkazali kot velik prijatelj društva, posebno zadnje leto kot društveni predsednik. Po občnem zboru so predstavljali fantje igro: »Prepirljiva soseda ali boljša kratka sprava kot dolga pravda«. Vpoštevajoč, da so skoraj sami začetniki, se jim je igra prav posrečila in če se bodo igralci potrudili, bodo dosegli isto stopnjo popolnosti na odru, kakor jo občudujemo pri naših igralkah.

Železna Kapla. (Drobne novice.) Pretečeni teden ste se zgodili v naših gorah dve nesreči. V petek se je ponesrečil v gozdu drvar Anton Pasterk, ki pa k sreči ni zadobil resnejših poškodb in ker so razni urni in dolgi jeziki že vedeli pripovedovati, da je umrl, upamo, da bo zdaj še dolgo živel. V soboto pa se je smrtno ponesrečil Žležičev Šimen, ker se je prevrnil na njega težko nabasan voz, tako, da je bil na mestu mrtev. Na pustno nedeljo je bil še vesel na svečariji, v ponedeljek ga je spremila dolga vrsta pogrebcev k večnemu počitku. Bodi mu Bog usmiljen sodnik, kateri nas po takih slučajih resno opominja, da smo vedno pripravljeni na smrt, ker ne vemo ne ure ne dneva. — V noči od torka na sredo smo čutili med četrt in pol 1. ure jako močan potresni sunek, spremljan s podzemeljskim bobnenjem.

Iz pliberške okolice. (Izlet na Pece.) Dragi gospod urednik! Prisrčno Vas pozdravljamo s 2114 metrov visoke Pece, kamor smo se napotili popoldan dne 25. svečana trije ljubitelji slovenskih gor. Ves čas nam je solnce prijazno svetilo nasproti. Ko smo dospeli na vrh, nam je prekrasen razgled tisočero poplašal ves trud in hojo, in nehote se nam je izvil iz prs vzdih: »Čast in slava Njemu, ki je vse to ustvaril!« Po kratkem odmoru smo se napotili k vsakega dobro znanemu in hribovcu tako priljubljenemu studentu Knjipsu, ki je pa ves v ledovje zakopan, in nato smo se napotili naprej. Kar naletimo na veliko znamenitost. Vihar je namreč s pomočjo snega napravil podobo votline, tri stene iz snega, trdega kot skala, visoke 3—4 metre in od četrtne strani je vhod v to votlino. Ker je solnce šlo že k zatonu, smo se morali napotiti proti svojim domovom, in ozrši se še enkrat na to krasoto, smo zaklicali: Z Bogom in na svidenje! Akoravno smo imeli prekrasen razgled, nas je cel čas jezilo, da nismo imeli »Samotarjevega rešpetlina«, ker s tem bi pač lahko videli, kaj dela »Barrigele« tam v daljnem Tripolisu, ali še živi in pobija s svojim dolгим nosom tiste širokohlačate Turčine, ali je pa že tam, kjer ni muh.

Škofiče pri Jezeru. (Lepa blamaža.) Res mirni in potrpežljivi ljudje smo v Škofičah, a ker nas naši nasprotniki vedno izživajo in silijo na bojišče, pa poslušajte, kako se godi nemškemu usiljencem v naši vasi. Dne 20. svečana smo pokopali tukaj posestnika Hajnževe kmetije, kateri je moral kljub svoji mladosti zapustiti ta svet. Rajnemu so domači slovenski cerkveni pevci zapeli dve ginljivi žalostinki, eno na domu, drugo pa na grobu. Smešno pa je bilo, da so se v našo vas prišli vsiljevati k petju nemški pevci iz Vrbe, ne da bi jih kdo izmed zaostalih ali sorodnikov pokojnika naročil. Hoteli so zopet malo kljubovati in peti nemški, a brat pokojnika jih je

»Ali, dragi gospod, jaz nisem vaš stanovalec, moj kolega mi je odstopil sobo samo za nekaj časa.«

»Kaj pa ste pravzaprav?«

»Pisatelj takorekoč.«

»Torej tovariš pri peresu! Izvrstno! Vedeti morate, da sem tudi jaz nekoč pisal, dal sem celo nekaj tiskati. In kakšen pisatelj ste? Demokratičen? Jaz sem namreč demokrat z dušo in telesom. Ko bi še danes mogel kaj s peresom, ali, ali! . . . Danes je treba Herkulov. Ali kje se naj išče Herkule? Čez sto let mogoče, ali še kasneje, jih bode cela legija.«

Prepričan sem bil, da govori starec v deliriju, a kasneje, ko sem ga boljše spoznal, sem se prepričal, da ona legija Herkulov ni bila nikaka fiksna ideja temveč da je imela stvarno podlago in bila tesno združena z kopičenjem denarja, s čimur se je starec trudil vse življenje, ne da bi si bil kaj malega privoščil. Tolmačil je svojo idejo takole:

»Če bi imel sina, bi bil mogoče falot, razsipnež, pa bi vse zapravil, kar sem nabral jaz z velikim trudom. A sedaj sem vso stvar boljše uredil. Od teh par tisočakov, ki sem jih prihranil, bom ustanovil eno ali dve ustanovi, kakor bo že. In vsako leto bode dobil filolog, tehnik ali medicinec podporo. Tako bode prišlo moje imetje v dobro ne enemu, temveč mnogim. In pri tem ni nikakršnega rizika, ker med stotino se bode

vsaj našlo nekaj Herkulov, ki bodo deželi in narodu prav gotovo koristili. Razume se, dragi gospod, da to ni malo zadoščenje vedeti, da se po moji smrti, po toliko in toliko letih nekomu daje, da se izobrazuje v poštenega moža da bode ta nekdo potem za me in druge delal in več storil, nego bi mogel jaz sam. Ali, kaj? Kaj ne, gospod, za tako legijo borilcev se splača zbirati? . . . Kadar pomislim, kaj bi se nekoč dalo vse narediti z mojim denarjem, žal mi je vsake kapljice mleka, vsakega krajcarja, ki ga uporabim za-se. Ali ni prava škoda trošiti denar, da se vzdrži tak pokvarjen stroj, kakor sem jaz?«

Misel na ono legijo Herkulov mu je bila posebno ljuba. To je bila edina njegova ljubezen v življenju.

Od njegovih znancev sem večkrat čul praviti o neki nesrečni mladostni ljubezni. Drugič so zopet govorili, da je bil pravi Don Juan na dvoru nekega magnata, odkoder je naenkrat izginil s svojim slugo, se popolnoma odrekel svetu ter živel v gozdu pri neki koloniji, katero je bil ustanovil in katera je bila temelj njegovemu premoženju.

To so pripovedovali drugi. Od njega samega nisem mogel zvedeti ničesar o tej dobi njegovega življenja, ker ni rad govoril o svoji preteklosti. Razven omenjene sorodnice ni imel nobenega prijatelja. V starosti je oglušil in vid mu je oslabil, a videti se ni moglo na njem nikake pobitosti ali utruje-

nosti, ker misel, kateri je posvetil svoje življenje, je gorela v njem kakor sveti ogenj, grela ga in oživljala.

Izmed onih ki so hodili mimo njega, gotovo ni nihče slutil, kako vzvišeni cilji se rajajo v glavi tega starčka, ki je sedel sključen na kamnu, v zelenem ponošenem sukniču z lisičjo kožo. Kadar se je dotaknil z roko vrednostnih papirjev, katere je nosil na prsih, ga je prešinila struja plemenitih čustev, katere je vzbujala slika onega, ki bode nekoč. Razgovor o bodočnosti, je bila vsebina njegovega življenja, napolnjeval ga je s srečo. Noben fizičen užitek ga ne bi bil tako osrečil.

Radi tega se je hranil tako slabo in jedel le toliko, da ni umrl gladu. Spal je na trdi slamnici, v kateri že dolgo časa ni bila premenjena slama. V njegovi sobi je bilo samo najpotrebnejše pohištvo in še to staro in vse polomljeno. Edina razkošnost je bila knjižnica filozofskih in političnih del in neka slika Staszkyca iz nekega starega časopisa.

Nekaj let pred smrtjo si je nakopal nečuten izdatek; šel je v neko kopel. In to samo radi tega, da bi mogel še bolj delati na pomnožitev svojega imetja. A ko ni ozdravel, se je odrekel vsem nadaljnjim stroškom in mirno čakal svoje smrti.

V zadnjih časih ga je prisilil zdravnik, da je kupil steklenico vina za tri forinte. Zdravnik sam je vzel denar iz starčeve de-

kar odslovi ter jim pismeno naznanil, da jih ne rabimo, ker imamo sami slovenske pevce. Seveda je bilo to Vrbljanom zelo hudo, a še bolj pa našemu slavnemu nadučitelju Scheiflingerju, ki svoje jeze ni mogel dosti očitno pokazati. Tako užaljeni nemškutarji niso našli leka in šele sedaj so izmislili nekaj pametnega — djali so nas v »Štajerca«. A ta ima pa že od nekdaj to smolo, da se vedno, kadar se dotakne Škofič, prismo. Dopisun »Štajerca«, ki menda ne bo daleč od nas, je udaril na precej nesrečno struno, vrh tega ga moramo pa še malo informirati, ker je ustrelil v članku precej velikega kozla. »Štajerčev« dopisun namreč piše, da se je Vrbljanom prepovedalo nemško peti, ker so v Škofičah »baje« sami Slovenci. Prvič to sploh ni res, o čemer se dopisun lahko prepriča, če pogleda tisto pismo, v katerem so dobili nemški pevci slovo, drugič pa moramo pibiti, da so v Škofičah ne samo »baje«, ampak res sami Slovenci, razen enega pribandrovca, ki pa živi tudi le od žuljev naših slovenskih kmetov. Da, še celo nemškutarjev pri nas ni lahko najti, o tem bo gotovo prepričan dopisun »Štajerca« sam; saj ve da sta na dan pred pogrebom letala po hišah dva nemškutarja ter iskala svoje pristaše, sta jih pa po celi fari dobila le tri. Zato so pa morali iskati pomoči v sosedni Vrbi. Tako slabo gre našim nemškutarjem. Vprašali bi jih, ali se res ne sramujejo usiljevati se tako s svojim nemškim petjem kljub temu, da se jim je že na predvečer pogreba odločno prepovedalo. A vendar so prišli Vrbljani že na vse zgodaj prodajat svojo nemško kulturo v slovenske Škofiče. Naš nadučitelj Scheiflinger pa lahko v svoji jezi še več klobukov stlači v Kristofovi mizi, kakor je na dan Hajnževega pogreba storil in pa tudi njegova grožnja, da noče več pri nas ostati, nas nikakor ne vznemirja. Prepričan je lahko, da po njem nihče ne bi pretakal solz, če bi se spravil; sicer se pa ni treba bati, da bi šel, ker predobro ve, da tako dobrih ljudi, ki bi mu tako skoz prste gledali kot Škofičani, drugje ne bo tako lahko našel. Zanimiv je še žalostni sklep »Štajerčevega« članka, v katerem toži: »Ni dovolj, da duhovniki hujskajo, zdaj jim pridejo na pomoč še za ušesmi mokri črnošolci. Res žalostno!« Da, le žaluj in jokaj, »Štajerc«, bodi prepričan, da ti tudi sedanji »črnošolci« nikakor ne bodo sejali na pot rožic, ampak ti bodo ravno tako kazali vrata iz hiš naših kmetov, kamor se usiljuješ, kakor pa sedanji za blagor ljudstva delavni duhovniki.

Velikovec. (Čuj te.) Neki tukajšnji rokodelski učenec, član našega orlovskega odseka je tožil tukajšnjega vzgojitelja na meščanski šoli, strokovnega učitelja Struggerja, ker ga je tako oklofutal in s polenom po roki udaril (to je bilo v konferenčni sobi), da je zdravnik moral konstatirati resnične

narnice in poslal po vino. Po smrti so našli v njegovi postelji isto steklenico, a v njej je bila neka kisle tekočina, bolj jesih nego vino. Dokazalo se je, da je gospod Gašper, brž ko je zdravnik odšel, poslal drago vino nazaj in si dal prinesiti v isti steklenici najcenejšega. Hotel se je maščevati nad zdravnikom, ker mu je bilo žal za par forintov, ki so bili odmenjeni za bodočnost, a pokojnik je trdil, da je on samo njihov čuvar.

Za svoj pogreb je odločil prav neznatno vsoto. Zapovedal je, obleči ga v najslabšo obleko, ker boljše je bil podaril slugi, kateri mu je stregel med boleznijo.

Šel sem tjakaj obiskat njegove ostanke. Počivali so na navadnem odru, ki je bil postavljen na dveh stoli. Sluga je prižgal dve sveči in mu dal križ v roke. Nad glavo je visela slika Staszycy.

Ker ni bilo nikakršnega okrasa, navadnega pri mrliču, je delalo to mučen vtis. Ne cvetlic, ne črnega mrtvaškega prta, ne črnih zastorov na oknih...

Pa vendar se je zrcalil na pokojnikovem obrazu nasmeh, mogoče so ga obdajali načrti o bodočnosti, s katerimi je odšel v večni počitek.

Ali se bodo kedaj uresničili njegovi načrti o legiji Herkulov, je težko reči. Toda starec je bil o tem trdo prepričan, in njegove poteze so obdržale še po smrti izraz srečnega, blaženega zadovoljstva.

telesne poškodbe. Dobrih 14 dni nato je bila sodnijska obravnava; bil je poklican drug zdravnik, t. j. dr. Höfferer kot izvedenec. Ta je učenca preiskal in — po štiri najstih dnevih ni našel nobene sledi o kakih telesni poškodbi več in meščanski vzgojitelj g. Strugger je bil — oproščen.

Trbiž. Pri nas je bil predpust prav žalosten. Trinajstleten deček nekega tukajšnjega peka se je obesil. Že dopoldan je rekel, da bo danes še nekaj novega. Doma je, kakor pravijo, prosil svojo mater za šest vinarjev. S tem si je kupil navadnih užigalic. Potem je fosfor spil z vodo. Preje je pa prosil deklo za vrvico, ki mu jo je, nič hudega sluteča, tudi dala. S to se je na stranišču obesil. Zanjka je bila prav dobro napravljena. — Udeležba pri pogrebu je bila za Trbiž res velikanska. Zakaj, to vsak ve! Dolži se našega mirnega, priljubljenega gosp. dekana, da je on kriv smrti, ker je dal dečku slab red iz krščanskega nauka. Toda tega je imel sedaj že tretjič! Ali je g. dekan tudi dečka spomnil na vžigalice in kako se napravi zanjka? Vzrok je vse drugje in ga vsak lahko najde iz načina samoumora! — V Mrzlih vodah pa je okrog polnoči, ko so šli delavci na delo, Janez Ostermann, oče petih otrok, z eno roko objel šele 14 dni oženjenega delavca Pucherja, z drugo pa ga ranil na roki. Drugo jutro so ga dobili umirajočega. Odtekla mu je kri. Rana sama na sebi ni bila smrtnonevarna. Ljudje so slišali klice, pa se nobeden ni zmenil za to. Gotovo je bil še kaj udarjen, da ni mogel sam iti k bližnji hiši. Ranjen je bil tudi neki Klampferer. Dobil je rano od senc preko ušesa in vratu.

Sele. (Preiskovalna komisija.) Dne 1. marca se je vršila preiskava zaradi šolskega štrajka. Zaslišani so bili otroci in starši. Obravnava se je vršila v slovenskem jeziku in je trajala od 1. do pol 5. ure, na kar je sledila seja krajnega šolskega sveta ob navzočnosti gospoda okrajnega glavarja in gospoda c. kr. okrajnega nadzornika Juvana. Najprej so bili izprašani otroci in je pri tem zaslišanju bil pričujoč načelnik krajnega šolskega sveta. Otroci so odgovarjali krepko in zakaj bi tudi ne, saj se resnice govoriti ni treba bati. Dne 2. marca je bil zaslišan učitelj Millonig, ki je pripoznal, da je otroke res tepel. Radi bi vedeli, kaj je g. Milloniga privedlo do takšnega postopanja, ker mora ja kot učitelj vedeti, da zakon pretepanje prepoveduje. Nepoboljšljivi otroci se na enorazrednicah naznanijo krajnemu šolskemu svetu, ki jih kaznuje; zakaj učitelj Millonig tega ni storil. Dokler nima krajni šolski svet črno na belem, tudi ne more nastopati. Če se dotični gospod tudi ni oziral na ukaze od strani okrajnega šolskega sveta, potem je pač namen tega ravnanja bil ta, da z nepostavnim pretepanjem zbega otroke in preparira stariše, da bi svoje otroke raje pošiljali v utrakvistično, pravzaprav nemško šolo, kakor v domači, slovenski zavod. Zelo radovedni smo, kaj bo storila šolska oblast!

Vrba ob jezeru. (Resnica jih boli.) Že več kot 14 dni je preteklo, odkar je zapustil karneval Vrbo, a vrbski nemškutarji še sedaj nimajo miru ter pretakajo v svojih listih krokodilove solze, ker so uvideli na pustno nedeljo bridko resnico, da Vrba nikakor ni samo nemška, kakor trdijo oni, ampak da je v ogromni večini še slovenska. Na pustno nedeljo so prišli slučajno slovenski pevci iz Logavesi in Škofič v Konjčevo gostilno v Vrbi in so tam na željo gostov in gostilničarja samega prepevali slovenske pesmi. Kakor na ukaz so začeli govoriti skoraj vsi gostje slovenski jezik, in kratkočasni večer je dobil popolnoma slovenski značaj. Gostje so se vsi veselili, nikjer nisi videl tužnega obraza, razen pri eni mizi, kjer so sedele nekatere visoke glave vrbskih nemškutarjev. Le ti so se jezili nad zvoki domače slovenske pesmi in še sedaj kričijo po časnikih, kako jih hodijo slovenski hujskači v njihovo nemško (!) Vrbo vznemirjati. Naj bi slavni Vrbljani svojo razburjeno kri le kmalu pomirili, saj imajo tako dosti drugih potrebnih skrbi, v tolažbo pa naj vedo, da jih bodo slovenski pevci iz Logavesi in Škofič še večkrat obiskali.

Sveče. (Naš orlovski odsek) je imel dne 3. t. m. svoj prvi letni občni zbor pri po domače Keznarju v Svečah. Lepo

število ukaželjnih mladeničev je prihitelo navdušit se za orlovske vzore ter poslušat govornika dr. Rožiča iz Celovca, ki nam je v svojem temeljitem predavanju orisal pravi orlovski značaj. Treba je telovaditi telo, še bolj pa duha. Ker sta duh in telo v tesni medsebojni odvisnosti, treba je, da dobro pozna vsak svojo nravo (temperament), podvrže popolnoma svoja nagnjenja volji, odstrani vse, kar je nepremišljenega, neodločnega in omahljivega ter si iz čveterih človeških narav ali značajev skuša pridobiti, kar ima vsak na sebi dobrega. Izobrazba naj podaje Orlo pravih vzorov, telovadba pa naj krepí telo in po telesu tudi voljo, ki bo zamogla ustvariti odločnih, premišljenih, vztrajnih in stalnih značajev. Takih je treba Orlom, predvsem pa koroškimi Orlom! Naš orlovski odsek šteje dosedaj 28 članov. Lepo število, ako se pomisli, da je med njimi zbran cvet mladeničev! Na dan z orlovskimi odseki na Koroškem, da bodo zastražili našo narodno mejo!

Borovlje. (Občni zbor zadruge za nabavo strojev.) Ker »Freie Stimmen« ne prinašajo več novic iz našega trga, kljub temu da jih prinaša »Mir« skoro v vsaki številki, hočemo se tudi mi pridružiti tebi, dragi »Mir«, in to še posebno zavoljo tega, ker tako neustrašeno razkrivaš vse, kar je gnilega v našem trgu. Danes poročamo o občnem zboru zadruge za nabavo strojev (Maschinen - Bezugsgenossenschaft). Sklican je bil na nedeljo, dne 3. t. m. ob 9. uri dopoldne. Ob deveti uri bi se moral občni zbor začeti, toda ob 10. uri šele gredo revizorje iskat. Ko najdejo prvega občinskega odbornika Damkovega Folteja, je ta ravno lezel — v postelji, fajhten čez vse mere. Gredo iskat drugega, g. župana. Pa tudi ta je bil tako fajhten, da ga kljub trudu niso mogli spraviti k pameti. Seve potemtakem je padel občni zbor v vodo. Tako lumpajo pri nas najvišje občinske glave cele noči do ranega jutra. O policijskih urah pri nas ni ne duha ne sluha. Pa tudi ni drugače mogoče, ko kaže že prvi varuh nočnega reda, župan, z dobrim zgledom, kako naj se drži policijska ura, in ko mu zvesto stoji ob strani Damkov Foltej. Menda Borovljanci pač predobro vedo, koga morajo vsakokrat izvoliti za župana, da morejo potem spet za tri leta nemoteno naprej lumpati po stari borovski pesmi:

Puebi, le lumpöjm' — vsači n'diev,
Da bomo zalumpöli — vsači svoj diev.
(Pubi, le lumpajmo — vsako nedel',
Da bomo zalumpali — vsaki svoj del.)

Borovlje. (Pretep v gostilni.) Po noči med kvaternim petkom in kvaterno soboto je od pol 2. do 2. ure med nekaterimi gosti v gostilni »Pri Bidru« nastal tak pretep, da je gostilničar že streljal. Nato pride kmalu orožnik in naredi konec pretepu. Ali bi vse to ne izostalo, če bi se držali policijske ure? Pa seve, kdo jih bo pa v Borovljah držal?

Borovlje. (Kako skrbi župan za domačine?) Veliko dobrih puškarjev se ravno sedaj spravlja v Ameriko, ker doma ne dobe dela, četudi bi ga lahko dobili, če bi župan bil količkaj zavzet za domačine in z vzgledom kazal, kako naj skrbi za nje. Tako pa župan sam daje vzgled, kako se jih mora odganjati. Župan naroča izgotovljene puške iz tujine, ko bi jih lahko doma dal narediti. Da si župan s tem izpodkopava še tisto malo ugleda, kar ga še vživa pri nekaterih, tega se seve ne zaveda.

Borovlje. (Dobro je dišalo.) Začetkom svečana se je vršila pri tukajšnjem sodišču pravda med g. Turkom in g. Husom, ker je Hus, po domače Pavkar, javno v gostilni imenoval g. M. Turka lažnika in naravnost zahteval, naj toži. G. Turk se je uklonil zahtevi in vložil tožbo, ki je rabila dve obravnavi. Pri drugi obravnavi je bil g. Hus obsojen na precejšnjo denarno globo in poravnavo vseh sodnijskih stroškov in obeh odvetnikov. Zastopnik g. Husa je vložil pritožbo zoper obsodbo, zastopnik g. Turka tudi in sicer zato, ker je g. Hus dobil premalo kazni. Višja inštanca je potrdila prvotno obsodbo. Toliko o pravdi. Sedaj pa dodatek. Pred drugo obravnavo je Hus bil gotov svoje zmage, da je v trudu in naporu nalovil postrv kot delikateso za »šmavs« in nanj povabil svoje prijatelje. Že opoldne pred obravnavo so »šmavsali« na račun

zmage nad g. Turkom, tako, da jim je postrv celo zmanjkalo. A Hus je imel še doma zalogo. Medtem ko se je pri sodnji vršila obravnava, so pripravili druge, ki so jih dobili na novo od Pavkarja za drugi »šmav«, napovedan ob 4. uri popoldne. Toda Bog ve, kako so jim po obravnavi dišale delikatese-postrve in kako so slavili »zmago« — obsodbo. Kako kaj g. Husu, posebno sedaj, ko je obsodba potrjena, šele leže v želodcu?

Globasnica. (Sv. misijon.) Od prve postne nedelje do druge je bil pri nas cel teden praznik, ker smo obhajali sv. misijon. Ker je bilo ves čas vreme ugodno, je bila udeležba velika. Posebno zadnje ljudi je prišlo veliko ljudi. Take procesije s sv. Rešnjim Telesom Globasnica ni videla kakor je bila sklepna procesija v nedeljo popoldan. Sv. obhajilo se je razdelilo 1625. Seveda je prišlo tudi mnogo ljudi iz sosednih župnij. Sv. misijon so vodili č. oo. iz družbe Jezusove, ki so prišli iz treh avstrijskih dežel: č. g. o. Alojzij Žužek iz Kranjskega, č. g. o. Jan. Pristov iz Štajerskega in č. g. o. Anton Prešeren celo iz Gornje Avstrijskega. Dekleta iz Globasnice in Štebna so prosila za ustanovitev Marijine družbe; priglasilo se je 40 deklet za družbo, katero bomo, kakor hitro bodo vse priprave dovršene, takoj ustanovili.

Globasnica. (Živinorejska zadruga.) Tukaj se je ustanovila živinorejska zadruga, ki jo je c. kr. deželna sodnija tudi že vpisala (registrirala) v združni register dne 5. svečana 1912. Zadruga je takoj začela delovati, da je po posredovanju Zadrugne zveze v Ljubljani imela dne 9. in 10. svečana poučni tečaj za živinorejo ob lepi udeležbi. Zanimanje za zadrugo je veliko. Vse to kaže, da smo v vsakem oziru napredni.

Velikovec. (Kaj je s krščanskim naukom?) Že nad eden mesec se zdravi tukajšnji katehet č. g. A. Almer ob obalih sinje Adrije v Dalmaciji in sedaj je zopet dobil podaljšanje za tri tedne. Ves ta čas ni na tukajšnji meščanski šoli in na višjih razredih ljudskih šol nobenega pouka v krščanskem nauku. Katehet je nastavljen od c. kr. deželnega šolskega sveta. Torej mora ta poskrbeti za namestnika. Toda poučevanje krščanskega nauka ni tako potrebno, kakor pa nastavljanje nemških katehetov v jezikovno mešanih krajih. Tukajšnji župni urad je storil takoj potrebne korake, da bi prišel namestnik, pa se nihče ne gane.

Pliberk. Zadnjič se nam je vrnila mljuba pomota radi koncesije tukajšnjih dveh slovenskih gostiln. Gostilniško koncesijo omenjeni dve gostilni že imate, nasprotniki se le trudijo, da bi se jim zopet vzela.

Št. Rupert pri Velikovcu. (Pogreb.) Tukaj smo imeli dne 29. svečana t. l. zelo žalosten pogreb. Po dolgi, zelo mučni bolezni, vsled želodčnega raka, katero bolezen je pa z Jobovo potrpežljivostjo prenašala, je umrla vrla krščanska žena Marija Ravnter p. d. Kavanica v Klopica, žena tukajšnjega cerkvenega ključarja, stara šele 48 let, zapustivša petero mladoletnih otrok. Pogreb se je vršil ob velikanski udeležbi ljudstva iz domače in sosednih župnij; ob grobu je govoril blagi pokojnici v slovo domači gospod župnik, č. šolske sestre pa so zapele ginjaivo žalostinko. Ugledni družini naše iskreno sožalje!

Št. Rupert pri Velikovcu. (Darovi.) Za našo šolsko božičnico sta še darovala g. Matevž Škofic p. d. Leber v Št. Juriju pri Velikovcu 2 K in neimenovan rodoljub v Celovcu 3 K 10 h. — Za našo »Narodno šolo« je vsled sklepa letnega občnega zbora darovala hranilnica in posojilnica v Št. Janžu v Rožu 20 K. Bog plati stotero!

Korte. (Nove orgle.) Dne 3. sušca t. l. so bile blagoslovljene nove orgle za cerkev sv. Križa v Kortah. Izdelal in postavil je nove orgle za ceno 3000 K gosp. Dornič iz Radovljice na Kranjskem. Orgle mu delajo vso čast. Stavl jih je celih osem dni v Kortah. Strokovnjak veleč. g. Stres, župnik na Jezerskem, so se jako pohvalno izrekli o novih orglah; blagoslovil jih je č. g. provizor

iz Obirskega Rok Tojnko. Tako je dobila cerkev sv. Križa v Kortah nov kras, lepe, krasno doneče orgle. Bog povrni Korčanom in vsem, ki so toliko darovali za nove orgle, potem pa tistim na Jezerskem, ki so jih zastopnj pripeljali iz Kranja. Hvala pa tudi gospodu Krču iz Jezerskega, ki je s svojim moškim zborom povzdignil pomenljivo cerkveno slavnost v Kortah. Bog povrni vsem dobrotnikom!

Somišljeniki! Zahtevajte v gostilnah računske listke „Slovenske Straže“! Naročajo se v pisarni „Slovenske Straže“ v Ljubljani.

Politične vesti.

Državni zbor

je bil otvorjen dne 5. sušca. Predsednik dr. Sylvester se je spominjal rajnega grofa Aehrenthala. Poslanec Schraffl in tovariši so vložili interpelacijo, v kateri izjavljajo, da je avstrijsko prebivalstvo razburjeno in ogorčeno, ker hočejo Ogrri zopet prikrajšati pravice krone in izpodkopavati temelje skupne armade. Poslanci Rybař in tovariši so vložili interelacijo glede kršitve nagodbe med Ogrsko in Hrvaško, ki jo Ogrri ne prenehoma kršijo. Konferenca načelnikov je sklenila, ta teden rešiti draginjske predloge, prihodnji teden pa začeti z brambno predlogo. Skupni finančni minister pl. Bilinski je prišel v zbornico in se je poslavljaj od svojih tovarišev. Za načelnika »Poljskega kluba« v državnem zboru je bil izvoljen krakovski župan dr. Leo.

Demonstracija v Budimpešti.

Dne 4. sušca je bila v Budimpešti velikanska demonstracija delavcev in nižjih slojev za splošno in enako volilno pravico. Na 16. krajih v mestu so se demonstrantje zbirali in naredili potem po mestu demonstracijski sprevod, ki se ga je udeležilo do 35.000 ljudi.

Štrajk rudarjev na Angleškem.

Na Angleškem je začelo stavkati 1 milijon rudarjev. Zahtevali so, da se določijo najmanjše plače za delavce, posestniki premogovnikov so se pa branili. Vsled štrajka je že po par dneh nastala v Londonu draginja in se že čuti pomanjkanje premoga, ki ga Angleška, ker ima največjo mornarico na svetu, in velikanske tovarne, mnogo potrebuje. Vsled tega se angleška vlada zelo trudi, da posestniki premogovnikov ugodijo rudarjem.

Laško - turška vojna.

Lahi so zasedli blizu Benghasija griče Mergeb. 10.000 Lahov je napadlo turške čete in podpirali so jih tudi topovi z bojnih ladij. Turkov je bilo za polovico manj. Boj je bil zelo srdit in je trajal okoli deset ur. Na levem krilu je prišlo do boja z bajoneti, v katerem so bili Arabci zmagoslavni. Turki so se umaknili, ker jim je zmanjkalo streliva. Turška poročila zatrjujejo, da je padlo tisoč Lahov, Lahi pa trdijo, da jih je padlo le okoli sto. Vsekako je padlo več Lahov kakor Turkov. — Poveljnik laške mornarice, admiral Aubry, je umrl nagle smrti v Tarentu. Prištevali so ga k najbolj sposobnim mornariškim poveljnikom na Laškem.

Upor na Kitajskem.

Puntarji so na Kitajskem prisilili dinastijo Mandžu, da se je odpovedala prestolu in proglasila Kitajsko za republiko ali ljudovlado. Sedaj se pa puntarji med sabo koljejo. En del puntarjev požiga in rop v Pekinu in Tientsinu, Juansikaj, predsednik republike, pa skuša roparske puntarje ustrahovati in napraviti red. V Tientsinu so uporniki napravili nad 100 milijonov škode. Z uporniki so ropali in požigali tudi mnogi policaji. Umorjen je bil od upornikov nemški zdravnik dr. Schrater, ki je skušal priti svojim prijateljem na pomoč. V Pekinu je 3000 inozemskih vojakov, ki branijo tujce; v Tientsin je odšlo iz Port Arturja 5000 Japoncev, ker je tam samo 1500 inozemskih vojakov. Roparske upornike kaznuje Juansikaj z obglavljenjem.

Deželni zbor koroški.

Proračunska debata, 26. svečana.

Poročevalec vitez pl. Burger poroča o žalostnem finančnem stanju dežele; indirektni davki so dosegli skrajne višine, uvedli so davek na lovske karte, deželne doklade so zvišali na 75 odstotkov in vzeli na posodo še kredita 1 milijon in 125 tisoč. Za šolstvo izdaje dežela letos že nad tri milijone, torej več kakor 47 odstotkov vseh izdatkov. Tukaj bo treba začeti varčevati. Dežela ne more v bodoče shajati, če bo zvišala izdatke. Treba je najeti posojila. Regulacija učiteljskih plač bo zahtevala povišanje deželnih doklad.

Prvi se k proračunu oglasi k besedi poslanec Grafenauer, ki graja površnost deželnega zbora v zakonodaji, pokaže zlobo in zavijanje nemškonalnih listov nasproti njegovi osebi, ostro napada deželni odbor in deželni kulturni svet, ker zavračata slovenske vloge, zahteva enega slovenskega zastopnika v deželnem odboru in slovenskih uradnikov v deželnih službah ter znižanje davka na vino (Protiklici večine). Govor objavimo prihodnjič.

Dež. odbornik Hönlinger odgovarja, da imajo uradnike, ki razumejo slovenski. (Zakaj pa potem zavračate slovenske vloge? Ured.) Govornik zatrjuje, da dajejo slovenskemu delu dežele ravno tako podporo kakor nemškemu in da deželni kulturni svet ne dela nobene izjeme. Od 89.047 K je dal na slovenske kraje 31.310 K podpore. Leta 1909 so dali v slovenski del dežele celo več podpore kakor za nemški del. Da pa zavračajo slovenske vloge, je vzrok ta, ker znajo ljudje nemški, četudi ne vsi tako dobro kakor Grafenauer. (Da bi za slovenski del dežele ne delila dežela oziroma kulturni svet podpor, nihče ni tajil, tudi poslanec Grafenauer ne, toda drugo vprašanje je, komu da delijo podpore; znani so slučaj, da so razni nemškutarski voditelji, ki delajo med slovenskim prebivalstvom nemir in razdor, dobili visoke podpore. Celó pri volitvah so [v celovski okolici, torej v slovenskem delu] celó očitno delili podpore, toda vprašamo zopet: Komu, zakaj, s kakšnim namenom? Se pravi to ravnati nepristransko, kakor bi dežela morala ravnati? Op. ured.)

Poslanec Breitegger odgovarja, da deželni kulturni svet vrača slovenske vloge, da ne nastanejo babilonske jezikovne razmere. (Babilonske razmere vladajo menda le v govornikovih možganih! Ured.)

Poslanec Walcher se v prvi vrsti obrača zoper napade enega dela učiteljstva na deželni zbor kljub dovoljeni regulaciji učiteljskih plač, vsled ktere bo dežela za letnih 300.000 K nanovo obremenjena. Pritožuje se, da večina še vedno prezira manjšino in je ni volila v odseke in priporočila, uvesti za deželni zbor in občine proporcni volilni sistem.

Poslanec Eich (soc. demokrat), se pridružuje besedam poslanca Walcherja glede izpremembe volilnega reda in se obrača na deželni odbor, da se naj isti pri deželnih gradbah ozira v prvi vrsti na domače delavce in ne na Lahe.

Poslanec Poltnig se pritožuje, da so strokovne šole skoro samo za Lahe, in dolgo časa so ljudje menili, da le laški mojstri kaj razumejo. Laški mojstri so tako nacionalni, da jemljejo samo laške delavce.

Poslanec dr. vitez pl. Meinitz se obrača na Eich s prošnjo, naj priporoča svojim tovarišem, da bodo rajde delali kakor dosedaj. Pri gradnji celovške električne železnice so domači delavci delali k večjemu štiri dni na teden. Nadalje se obrača na vladu s prošnjo, da deželnega zbora ne zaključí, ampak ga samo odgodi. Deželnemu zboru se daje premalo časa za delo na razpolago.

Poslanec dr. Waldner se peča z reformo šole in učiteljstva. Že več let sem se čujejo v deželnem zboru pritožbe glede šole in učiteljstva. Pritožbe so upravičene. Učiteljstvo po deželi pa ravna napačno, če pravi, da so te pritožbe namerjene zoper šolo in učiteljstvo kot tako. Pritožbe zoper ljudske šole se ne slišijo samo v koroški zbornici, pa tudi ne samo zoper ljudske šole, ampak

Dober tek!

Zdrav želodec imamo in nimamo več bolečin in tiščanja v želodcu, odkar rabimo Fellerjeve odvajalne rabarbara-kroglice z znamko „Elza-kroglice“. Po izkušnji Vam svetujemo, da jih poskusite; one odpravijo zapečenost in pospešujejo prebavo. 6 škatel franko 4 krone. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsa-trg št. 67 (Hrvatsko).

morda še v višji meri zoper visoke šole, ki dajejo visokošolcem nekaj teoretičnega znanja, praktičnega si pa morajo dijaki sami pridobiti še-le v življenju. Zato ni prav, če se učitelji na shodih zaganjajo v deželni zbor, ampak učitelji bi morali sami to gibanje deželnega zbora le najtopleje pozdraviti. Govornik se čudi, da se vlada nasproti izvajanjem deželnih poslancev glede šole drži popolnoma pasivno, kakor da bi jo zadeva nič ne brigala ali pa kakor da bi merodajni zastopniki šole ne razumeli, zakaj da gre. Kot eden izmed glavnih vzrokov neuspeha v današnjih šolah smatra dejstvo, da so si učitelji in ljudstvo — tuji. Celih osem let ima učitelj v šoli otroka, ga vodi in vzgaja, ko pa otrok zapusti šolo, ne kaže do učitelja nobenega zaupanja, še manj ga spoštuje; posledica tega je, da tudi stariši do učiteljstva nimajo pravega zaupanja. Reforma šolskega sistema bo morda naredila šolo cenejšo, uspehov pa ne bo boljših, če se obenem z reformo šole ne bo začelo tudi z reformo učiteljstva. Najboljši šolski sistem ne pomaga ničesar, če si učitelj ne zna pridobiti pri otrokih zaupanja in ljubezni in ne zna v njih zbuditi veselja do uka. Nasplošno se je v šoli preveč suhoparno poučevalo, pa premalo vzgajalo. Duševni vpliv na otroke je veliko večjega pomena kakor samo znanje. (Profesor dr. Waldner je iz Savla postal Pavel. Razvijal je topot in sicer zelo lepo naravnost program katoliških strank in zatajil 50letni šolski program nemških nacionalcev; povedal tudi ni, da je ravno nemškonacionalna stranka navedla in vzgajala učiteljstvo k takemu delovanju med ljudstvom, da je ljudstvo moralo izgubiti zaupanje do učiteljstva. Opomba uredništva.)

Poslanec dr. Angerer se zavaruje proti poslancu Walcherju, da uganja politiko sovražstva in zanikuje, da bi napadal vero, temveč trdi, da spoštuje vsako versko prepričanje. Takoj nato pa zopet pripoveduje razne prazne vere, kakor da bi jih učila ali bila kriva katoliška cerkev. Zaganja se zopet zoper Bautzovo knjigo o peklju. Pravi, da vodi na Koroškem boj za svobodo že 10 let in da ga nobena sila ne bo prestrašila. Slovenske vloge imenuje provokatorične. (Slovenske glasovnice za njega pri volitvah pa niso provokatorične! Ured.) Všeč mu tudi niso slovenske pridige in slovenski krščanski nauk. Nadalje trdi, da so Slovenci začeli pačiti slovenska krajevna imena leta 1848. Apelira na vlado, da poskrbi, da novi poštni leksikon ne bo imel »umetno poslovenjenih« krajevnih imen. Očita tudi geometru v Pliberku in v Velikovicu, da falzificirata (popačujeta) krajevna imena v zemljiški knjigi in drugih listinah in prosi deželnega predsednika, da za-devo preišče.

Poslanec Grafenauer odgovarja dr. Angererju: Ta mož mi je danes popolnoma neumljiv. Že pred nekaj dnevi sem ga vprašal, kaj si predstavlja s svojim »Fortschritt«, odgovor pa mi je ostal dolžan, čeravno ne govori o ničem drugem, kakor o samem »Fortschrittu«. Še danes ne vem, v čem da obstoji njegov »Fortschritt«. Če bi bil tukaj v zbornici jaz samo enkrat tako govoril, kakor danes dr. Angerer, bi me imenovali »denuncianta« in jaz kar odkrito povem, da je bilo danes to denuncijantstvo. (Angerer ugovarja.) Da so bila krajevna imena popravljena, je res in prav, ker prej so bila popačena. Misli menda dr. Angerer, da smo koroški Slovenci gnoj, da se homo dali tako razkosati, kakor bi bilo njemu prav? Tudi mi napredujemo, n. pr. zahtevamo v knjigah pisavo, kakor je v resnici prava! Evidenčni geometer je storil le svojo dolžnost in Vi kot c. kr. profesor ste zahtevali za to kaznovanje in ga napadli tukaj, kjer se ne more braniti! Dr. Angerer mehi, da so se slovenska krajevna imena znašla v knjigah od leta 1848. Kaj pomeni to leto za Avstrijo, je znano skoro že vsakemu otroku in tudi dr. Angerer kot profesor zgodovine bi moral to vedeti. Tedaj so se začele gibati narodnosti v Avstriji in tudi Slovenci smo se začeli gibati, vlada je spoznala potrebo našega razvoja, se je po tem ravnala in začela pisati krajevna imena tako, kakor jih slovensko ljudstvo izgovarja. Vi pač niste vredni, da ste doktor, če tega ne veste! Odločevati pa o slovenskih pridigah in krščanskem nauku v sloven-

škem jeziku, ni Vaša reč. Ne vmešavajte se v reči, o katerih manj razumete kot vsakdo drug!

Deželnemu odborniku Hönlingerju odgovarja glede vračanja slovenskih vlog in očita deželnemu odboru nelogično postopanje. »Landwirtschaftliche Mitteilungen« prinašajo slovensko prilogo; potemtakem tudi ni potrebna, če so po Angererjevem za-trdilu slovenske vloge provokatorične. Kmetijska družba se je pa za izdajo slovenske priloge sama odločila. Potemtakem vendar mora imeti tudi uradnika, ki zna slovenski ali pa priloga ni potrebna!

Poslanec Walcher zavrača poslanca dr. Angererja glede njegovih očitaj v verskem oziru in se čudi, da govori Angerer v proračunski debati o — praznih verah. Sicer pa pekel ni nobena prazna vera, ampak verski nauk katoliške cerkve. Prazne vere pa katoliška cerkev prepoveduje, nahajamo jih pa tudi med protestanti, in sicer največ tam, kjer pojema prava vera.

Poslanec Poltnig (nemški nacionalce) ostro prijema vpokojenega okrajnega šolskega nadzornika Prescherna zaradi neke njegove izjave v »Freie Stimmen«.

Deželni predsednik baron Hein odgovarja poslancu dr. Angererju, da to ne gre, da bi se za nemške kraje, za katere so med slovenskim ljudstvom slovenska imena, ista izločila iz repertoarja krajevnih imen.

Poslanec Burger konečno omenja, da bo neobhodno treba leta 1913 zvišati deželne doklade.

(Šolsko debato priobčimo prihodnjič.)

MOJA STARA

izkušnja me uči, da rabim za negovanje kože samo Steckenpferd-lilijnomlečnato milo od tvrdke Bergmann & Co. v Dečinu na L. Kos po 80 h se dobiva povsod.

Društveno gibanje.

Občni zbor Slovensko kršč. soc. delav. skega društva za Celovec in okolico se vrši v soboto dne 23. marca t. l. ob osmi uri zvečer v mali dvorani hotela Trabesinger. Vse društvenike in prijatelje društva vabi — odbor.

Občni zbor S. K. S. Z. se vrši v nedeljo, dne 24. marca, ob 2. uri popoldne v hotelu »Trabesinger«. Že zdaj opozarjamo, da naj določijo vsa društva svoje zastopnike.

Socialni tečaj za ženske se vrši v Žitarivasi v Društvenem domu, dne 10. marca. Na dnevnem redu so štirje govori. Prvi govor bo takoj po maši. Ker je ta prvi socialen tečaj za ženske na Koroškem, prosimo žene in dekleta v Žitarivasi in bližnji okolici, da se ga polnoštevilno udeležijo. — Odbor S. K. S. Z.

Ženski shod v Št. Janžu v Rožu. Slov. kršč. soc. zveza priredi ženski shod v Št. Janžu v Rožu dne 17. marca pri Tišlerju. Začetek ob 3. uri popoldne. Žene in dekleta iz Št. Janža in okolice, agitirajte za udeležbo in pridite v obilnem številu.

Št. Lipš. Občni zbor izobraževalnega društva, ki se je moral dne 4. svečana zaradi debelo zapadlega snega preložiti, se vrši v nedeljo dne 17. sušca 1912, ob 3. uri popoldne pri Habnerju v Kršnivasi. Dekleta uprizorijo igro »Neža in Fabiola« in fantje tudi eno. Ob neugodnem vremenu se vrši v župnišču. K obilni udeležbi vabi odbor.

Pliberško katoliško slovensko izobraževalno društvo ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 10. marca 1912, po prvi božji službi v svojih prostorih. Vstop dovoljen samo udom društva, kateri naj se polnoštevilno udeležijo. — Odbor.

Dobrlavas. Dne 10. marca priredi tukajšnje izobraževalno društvo v svojih prostorih (popoldne po blagosl. »dekliški shod«). Dekleta, članice in prijateljice društva, pridite mnogoštevilno. — Odbor.

Šmihel pri Pliberku. Naše slovensko katoliško izobraževalno društvo bode imelo v nedeljo, dne 10. marca ob 3. uri popoldne pri Likebu v Šmihelu svoj 5. letni občni zbor po sledečem sporedu: 1. Pozdrav. 2. Poročila odbornikov. 3. Vpisovanje novih udov. 4. Volitev odbora. 5. Gospodarski poučni govor (govori gospod Mauhler). 6. Slučajnosti. Možje, fantje, žene in dekleta, pridite v najobilnejšem številu! — Odbor.

Socialni tečaj za ženske se vrši v Žitarivasi v Društvenem domu dne 10. marca. Začne se ob 9. uri popoldne, konča se ob 5. uri popoldne. Na sporedu so 4 govori o splošni izobrazbi ženstva. Dekleta in žene iz cele okolice, pridite v obilnem številu v Žitarovas!

Št. Janž v Rožu. Katoliško slovensko izobraževalno društvo za Št. Janž in okolico, ponovi na željo ljudstva v nedeljo, dne 10. marca ob šestih uri zvečer pri »Činkovcu« v Št. Janžu igro »Sinovo maščevanje ali spoštuj očeta«, uprizorijo pa takrat tudi dekleta igro »Kukavica modra ptica ali boj za doto«. Vstopnina kakor ponavadi. Za člane prost vstop. K obilni udeležbi vabi odbor.

Raznoterosti.

Za župana v Pragi je zopet izvoljen dr. Groš.

Kolera na Ogrskem? Minoli teden je na znakih kolere nenadoma umrl posestnik Andrej Palasti v Csongradu. Oblasti so takoj uvedle obširne varnostne odredbe.

Vseslovanski čebelarški kongres se vrši letos meseca maja v Moskvi. Vlada je udeležencem dovolila brezplačno vožnjo na ruskih državnih železnicah.

Lapsus linguae. Ko je na Wastianovem shodu v mariborski kazini govoril odvetnik dr. Mravlag, mu je všel lapsus linguae, ki je vzbudil splošen smeh. Ko je zopet enkrat pričel z novim odstavkom in je hotel z vsakdanjo frazo titulirati volilce, je rekel: »Meine sehr geehrten Herren Geschworenen!« Bučen smeh je zašumel po dvorani. Je pač križ, če je človek še v politiki vedno samo advokat.

Obmejne vojaške čete v Bosni in Hercegovini. V vojaških krogih poročajo, da ustanovi vojna uprava v najbližjem času posebne bosenskohercegove obmejne vojaške čete po vzoru tirolskih obmejnih čet. Te čete bodo imele nalogo skrbeti za varstvo meja proti Črnigori, Sandžaku novopazarskemu in Srbiji. Za enkrat se ustanovita dva obmejna bataljona, eden za Bosno in drugi za Hercegovino.

Proces proti patru Mačohu. Pred sodiščem v Petrikovu se vrši tek. teden razprava proti pavlanskemu menihu patru Mačohu in dvema njegovima tovarišema. Soobtožena je tudi ljubimka patra Mačoha, Helena Mačoh, žena umorjenega menihovega bratranca. Nadalje so obtoženi tudi čenstohovski samostanski vratar, samostanski sluga in drugi. Pater Mačoh se je priznal krivega vseh obtoženih zločinov ter se je zagovarjal, da ga je Helena Mačoh pripravila do tega, da je umoril svojega bratranca. Živela je s svojim soprogom v neprestanem prepiru. Mačoh je na predsednikovo vprašanje podrobno pripovedoval, kako je izvršil umor in kako je s pomočjo nekega samostanskega sluga skril truplo v neki zofi in kako jo je odpeljal s pomočjo nekega izvoščeka. Priznal je tudi tatvine v čenstohovskem samostanu. Od poljskih in rusinskih odvetnikov ni hotel nihče prevzeti zagovorništva Mačoha, akoravno je ta ponujal 40.000 K. Dodeljen mu je ex offo zagovornik dr. Klein. Poklicanih je k razpravi 130 prič, med njimi več pavlanskih menihov.

Galantna Kalifornija. V Kaliforniji so dobile vse polnoletne ženske aktivno in pasivno volivno pravico. Pred volivno komisijo mora vsak volivec — moški in ženska — povedati svojo starost in vsled tega je bila bojda ženskim volivkam volivna pot s trnjem posuta. Tako vsaj trdijo časnikarji, da se je tudi najrazboritejša volivka pri tem kislo držala, mnogo žensk pa vsled tega sploh ni prišlo volit. Tedaj je zakonodavni zastop pokazal, da mu vitežstvo nasproti ženstvu ni prazna fraza ter je ženski volivni pravici uglasil pot s tem, da je spremenil dotično določbo in je odslej volivkam treba le priseči, da so polnoletne.

Slovenske občine in slovenska društva! Spominjajte se v svojih proračunih „Slovenske Straže“!

Bl. Reichmann je bil dne 8. t. m. na dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem prava. Namesto posebnih naznanil.

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Miru“!

Loterijske številke.

Praga, 28. februarja: 8 22 77 69 78
 Gradec, 2. marca: 87 75 57 23 40
 Dunaj, 2. marca: 32 59 11 30 70

*Najbolj zdrava
 kavina pijača
 je že 20 let*

**Kathreinerjeva
 Kneippova
 sladna kava.**

*Resničen
 nadomestek kave!*

*Kathreinerjeva
 prinese srečo v hišo.*

Poslano.

Na tovarno poljedelskih strojev
C. Prosch v Celovcu.

Čutim se dolžnega, izreči Vam s tem za zelo precizno postavitev brez napake pri Vas naročenega Otmar-motorja svoje priznanje in svojo najtoplejšo zahvalo. Motor ne odgovarja samo popolnoma vsem nanj stavljenim zahtevam in pričakovanjem, ampak jih je v moje iznenadenje še celo nadkrilil in morem naročitev takega motorja z mirno vestjo vsakomur najtopleje priporočati.

Podravlje, 18. grudnia 1911.

Z odličnim spoštovanjem

Janez Vošpernik, p. d. Glazer,
 gostilničar in posestnik.

Zahvala.

Povodom dolgotrajne bolezni in smrti
 nepozabne moje žene

Marije Ravter

sem prejel toliko dokazov sočutja in tolažbe, da mi ni mogoče, vsem se osebno zahvaliti. Izrekam tedaj tem potom v svojem in v imenu svojih mladoletnih otrok, ki so tako zgodaj izgubili preskrbno mater, najpresrečnejšo zahvalo, posebno še č. šolskim sestram v št. Rupertu, ki so drago pokojnico v bolezni tolikokrat obiskovale, spoštovani posestniki in naši družinski prijatelji p. d. Höflarci v št. Rupertu, ki je rajni ženi tako požrtvovalno stregla, vsem spoštovanim sosedom in znancom iz domače in sosednih župnij, ki so se v tako ogromnem številu udeležili pogreba, in kličem: Bog plačaj! Konečno priporočam še svojo predrago ženo pobožni molitvi in dobremu spominu.

V Klopcah pri Velikovcu, dne 4. sušca 1912.

Jurij Ravter, p. d. Kavan.

Vabilo na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Šmihelu pri Pliberku
 registrirane zadruge z neomejenim jamstvom
 ki se bo vršil

v nedeljo 17. marca 1912 ob 3. uri popoldne
 v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1911.
3. Volitev odbora in računskih pregledovalcev.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Določitev obrestovanja hranilnih vlog in posojil.
6. Slučajnosti.

Op. Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki sklepa ne glede na število navzočih združnikov.

Služba cerkovnika in organista

v Skočidolu se oddaja. Nastop takoj. Cecilijanci imajo prednost. — **Župnijski urad v Skočidolu**, pošta Podravlje na Koroškem.

SUKNO

in modno blago za gospode
 in gospe priporočljivo
 hiša
PROKOP SKORKOVSKY IN SIN
 v Humpolcu na Češkem.
 Vzorci na zahtevo franco.
 Zelo zmerne cene. Na željo
 dam tukaj izgotoviti go-
 sposke obleke.

CE FIRE

Gostilna

poleg Bohinjskega jezera ob glavni cesti, z vso opravo in več sobami, pripravna za letoviščarje, se da s 1. majnikom v najem ali pa se tudi takoj proda. Pojasnila daje lastnik J. LOGAR, p. Gorje pri Bledu.

1 milijon

sadnih drevesc

jablane po 100 kosov od K 25.— naprej, hruške, orehi, breskve, pravi kostanji, češnje, češplje, marelice itd. en kos od 1 K naprej. 200.000 kosov zelo lepih drevesc za olepšanje in drevoreda, en kos od 60 vinarjev naprej. — 2 milijona različnega grmičja za olepšanje, 100 kosov K 15.—. 20 milijonov akacij in gladijskih rastlin, 1000 kosov od K 12.— do K 70.—. 15 milijonov gozdnih drevesc: smreke, bori hrasti itd. 1000 kosov od K 3.— do K 20.—. **Pasemska perutnina** in jajca za valjenje v 20 priznanih pasmah, tako tudi lovski in lepotni fazani in njih jajca za valjenje. — Na zahtevo ilustriran cenik brezplačno. **Grof Žiga Batthyányjevo grajščinsko oskrbnništvo Csendlak pri Radgoni.**

Kovaškega vajenca

sprejme takoj v uk **Martin Mohar, kovač v Peračici**, pošta Škocijan v Podjuni, Koroško.

Služba cerkovnika in organista

v Guštanju se odda do dne 15. aprila 1912. Znanje kakšne obrti je radi pičlih dohodkov neobhodno potrebno. — Prosilec bodi pobožen, trezen, marljiv, snažen in zvest. Prošnje do 25. marca na: **Župnijski urad v Guštanju**, Koroško.

Veliko posestvo

naprodaj z dvonadstropno hišo v dobrem stanu, z lepimi obokanimi hlevi, novozidanim skednjem in uto za drva ter s hišnim mlinom. — Skupnega zemljišča je 67 oralov, vse lepo arondirano. — Več pove posestnica **Ana Sabotnik v Šmarjeti nad Ribnico**, pošta Hodiše, Koroško.

Če poizkusite

pri kašlju pri otrocih in odrastlih prijetno, zdravniško toplo priporočeno sredstvo, imenovano

Thymomel Scillae

bodete z njega blagodejnimi učinki zelo zadovoljni.

Izvolite vprašati svojega zdravnika.

Steklenica K 2-20. Po pošti franco proti predplačilu K 2-90. Tri steklenice po pošti franco proti predplačilu K 7.—. Deset steklenic po pošti franco proti predplačilu K 20.—.

Izdelovatelj in glavna zaloga

lekarna **B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj, PRAGA-III.**, ogel Nerudove ulice št. 203.

Pozor na ime izdelka, iz-
 delovatelja in varstveno
 znamko!

Dobiva se v večini lekarn, v Celovcu »Pri angelu«, Pavel Hauser, Viktor Hauser, H. Gutt.

G. Z. Nc 17/12.

Prostovoljna sodnijska dražba posestva.

Od c. kr. okrajnega sodišča v Pliberku se na prošnjo posestnika Franca Hanzmann, zastopanega po c. kr. notarju Svetina, proda na javni dražbi spodaj označeno posestvo z določenimi navedenimi izključnimi cenami, in sicer Kniepasova kmetija, h. št. 32 Tolstivrh, zemljiškoknjižno vložno število 3 Tolstivrh, v dveh skupinah kot:

I. stavbni prostor: parc. št. 53/2 1 ar 15 m² z mehnično mizarnico in žago, travniška parcela št. 644/3 (prostor za les) 9 arov 64 m² in gozd (potok) parc. št. 1143/2 z vodnimi pravicami in nahajajočo se napravo, II. vsi ostali kosi zgorajšnjega posestva v izmeri 14 ha 65 a 3 m² s poslopjem brez inventarja vsako za 16.000 K ali celo posestvo za 32.000 K.

Dražba se vrši

dne 30. marca 1912 dopoldne ob 10. uri
 pri c. kr. sodišču v Pliberku, soba št. 13.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejemajo.

Na posestvu zavarovanim upnikom se njihove zastavne pravice pridržijo ne glede na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo se mora oddati pri sodišču, v kolikor se ne zaračuni ad II. za hipotečne zahteve.

Pogoji se lahko vpogledajo pri podpisanim sodišču.

Prodajavec si za slučaj, da ne bi se prodala oba dela posestva, pridrži pravico, izreči dražbo enega izmed njih za neveljavno.

C. kr. okrajno sodišče Pliberk, odd. I.
 dne 12. prosinca 1912.

Appelmann l. r.

Pozabljene

bodo zastarele vrste maz in narkotičnih mazil pri skrnini, protinu, nevralgijah in ozeblinah, kakor hitro bo splošno znan izborni, hitri učinek zdravniško toplo priporočena sredstva, imenovanega

Contrheuman.

Lajša in pomiruje bolečine, izsesava oteklino na členih, pospešuje njih gibčnost in odstranjuje neprijetno boleče srbenje.

Poprašajte pri svojem zdravniku.

Izdelovatelj in glavna zaloga **B. FRAGNER, lekarna, c. kr. dvorni zalagatelj, PRAGA-III.**, vogel Nerudove ulice št. 203.
 1 škatlica 1 krono.

Protiv predplačilu K 1-50 dobi se 1 škatlico
 " " " 5- " " 5 škatlic
 " " " 9- " " 10 " } franco

Pozor na ime izdelka, izdelovatelja in varstveno znamko!

Dobiva se v vseh lekarnah, v Celovcu: »Pri angelu«, Pavel Hauser, Vikt. Hauser, H. Gutt.

Zahtevajte in kupujte pri vseh trgovcih slovenske
Ciril in Metodove vžigalice
ki so priznane najboljše.

Glavna zaloga pri tvrdki Ivan Perdan v Ljubljani.

Ne izpostavljajte

se nevarnosti, da se Vam po onesnažbi majhna ranitev razširi v hudo rano, in pokrijte isto skrbno z zanesljivim obvezilom.

Že 40 let se je izkazalo mečlino vlačno mazilo, takozvano praško domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pušica stane 70 v. Proti preplačilu K 3-16 se pošljejo štiri pušice, za K 7- pa 10 pušic poštine prosto na vsako postajo avstro-ogr. monarhije. Pozor na ime izdelka ter izdelovalca, ceno in varstveno znamko. Pristno le po 70 vin.

Glavna zaloga:

B. FRAGNER, C. in kr. dvorni dobavitelj
lekarna „Pri črnem orlu“

Praga, Mala strana, vogal Nerudove ulice št. 203.

Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogrske, v Celovcu »Pri angelu«, P. Hauser, H. Gutt, Vikt. Hauser.

Srečke v korist „Slovenski Straži“.

Glavni dobitek turških srečk pri žrebanju dne 1. aprila bo 400.000 frankov. Vsaka srečka mora biti izžrebana, najmanjši dobitnik znaša 230 kron. Turške srečke na mesečne obroke po 4 K 75 vin., še tri druge dobre srečke zraven z glavnimi dobitki skupaj čez 2 milijona kron vsako leto na mesečne obroke po 6 K 25 vin. Pojasnila daje in naročila sprejema g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg št. 19.

Kajža

tik farne cerkve in trirazredne ljudske šole v Skočidolu, ki ima tudi lep sadni vrt, se prav po ceni proda. — V najem se oddajo tudi dve ali tri sobe s kuhinjo. — Več pove Herm. Schiller v Skočidolu, pošta Podravlje, Koroško.

Volneno

blago za ženske in sukno za moške obleke, zadnje mode, razpošilja najceneje Jugoslovanska razpošiljalna R. Stermecki v Celju št. 308. Vzorci na zahtevo poštine prosto.

Lovske puške

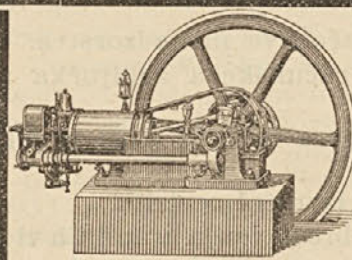
Prva borovska orožnotovarniška družba

Peter Wernig,

vseh sestav, priznani delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

družba z omej. zavezo: v Borovljah na Koroškem.

Ceniki brezplačno in poštine prosto.

Vsak strokovnjak Vam pove, da so

orig. Otmar-motor

stabilen ali nepremakljiv in

poljedelski stroji

iz tovarne

C. Prosch, Celovec,

imejtelja brata inženirja Prosch, najboljši in najzanesljivejši v obratu.

Zahtevajte specialne kataloge in obiske inženirja!

Umetni mlin

v dobro obiskanem trgu spodnje Labudske doline, ob državni cesti in železnici, cerkev in šola v trgu, gotovi odjemalci, z žago, elektr. lučjo in kovačnico v hiši, vse lepo uravnano, 7 oralov zemljišča z lepim sadovnikom, se poceni proda. Naslov pove Upravištvo lista „Mir“ št. 9.

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Življenje svetnikov in svetnic božjih.

Spisala dr. J. Rogač in M. Torkar.

Dva dela, druga izdaja.

Cena: Mehko vez. K 8.—, za družnike K 6.—, po pošti franko K 1.— več. — V dva dela trdo vez. z usnatim hrbtom K 12.—, za družnike K 8.80, po pošti franko K 1.— več.

Hotel Trabesinger v Celovcu

Velikouška cesta št. 5

se priporoča

potnikom, ki prenočujejo v Celovcu.

Tukaj najdejo lepe, snažne in pozimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne jedi, dobro pijačo poceni.

Veliko dvorišče za vozove in trije hlevi za konje.

Za zabavo služi kegljišče, pozimi zakurjeno.

Poleti sedi na senčnatem vrtu.

V tem hotelu najdeš vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno ob sredah zvečer.

Velike dvorane za shode in veselice.

Svet in pomoč!

za tiste, ki trpijo

na težkem prebavljanju vsake vrste, gorečici, tvorbi kisline, zaprtju, bolečinah

v želodcu in s tem v zvezi stoječih slabostih, nudijo

že 80 let sem priznane pristne

Bradyjeve želodčne kapljice

prej Marijacejske kapljice imenovane. Varujte se enako glasečih se ponaredb in popačb in pazite na stransko varstveno znamko s podpisom C. Brady. — Dobiva se v lekarnah. Pošiljatev v provinco po lekarnarju C. Brady, Dunaj, Fleischmarkt 2, 385. 5 stekl. za K 5.30, 3 podvojne stekl. za K 5.60 franko.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 8.000.000.

Rezervni fond čez K 800.000.

Denarne vloge obrestujemo po **4 1/2 0/0** od dne vloge do dne vziiga.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predjume na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije. Eskompt in incasso menic Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Splitu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Turške srečke Šest žrebanj na leto. Glavni dobitnik 300.000 frankov. Na mesečno vplačev. po K 8.— za komad. Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitnik K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.